

Reacties op de presentatie van *het anti-klagboek* en *het anti-klaglied* op de Zadkine Onderwijsconferentie in De Doelen in Rotterdam op maandag 14 februari 2011 (*).

Ik heb genoten van je [interactieve] sessie. Geweldig hoe jij het verhaal gebracht hebt. Ik heb er veel van opgestoken, zeker de zelfreflectie! Toch knap van je dat je de mensen in beweging kreeg om de polonaise te gaan lopen, zeker de westerlingen.

(RB)

[I]k wil je even laten weten dat ik genoten heb van je optreden vorige week. Ik heb zelf ook nog meegelopen met de polonaise (als Brabander kon ik toch niet blijven zitten!) Je hebt een prettige manier van presenteren en het bleef boeiend tot het eind. Het heeft me er ook wel bewust van gemaakt hoe vaak je loopt te klagen en ook al ebt het gaande weg de week weer weg toch heb ik de eerste dagen na je presentatie minder geklaagd. Succes met alles!

(RvdB)

Ik vond het helemaal te gek en er waren flinke confrontaties met!!!! Ben bewuster met uitspraken bezig om niet te klagen.

(MR)

Ik heb enorm gelachen tijdens je voorstelling [...]. Wat een herkenbaarheid! Leuk om samen met collega's weer even [alert] te zijn op klagen. We hebben het er nog regelmatig over op de werkvloer.

(NvW)

Het was een gezellige meeting en een echte promotie van je boek. Bij een workshop heb ik andere gedachten, dus mijn verwachting van de inhoud was anders. Graag was ik meer ingegaan op de hulp bij zaniken en zeuren en had graag tips en trucs meegekregen die je wel in je boek uitgewerkt heb. Het is wel leuk om mensen/docenten in beweging te zien komen, ze kunnen er echt voor gaan.

(HS)

Met veel positieve energie heb ik de "voorstelling" verlaten! Dit had voornamelijk te maken met de positieve schwing die jij mij (en de zaal) mee gaf, door een hele andere manier van kijken. Door deze positieve kijk, anti-klagend, kan de samenwerking tussen medewerkers veel optimaler/leuker worden. Iedereen zou deze "voorstelling" moeten zien om een soort mindset te realiseren. Succes in de toekomst!

(SS)

Jouw presentatie van die dag was ondanks het feit dat het over klagen ging, de enige waar nog iets te lachen viel en waar het in een ontspannen sfeer over een serieus onderwerp ging. Ongelooflijk dat je de tent, vol met docenten nota bene!, aan het hossen hebt gekregen. Het thema zou - wat mij betreft - nog beter uit de verf gekomen zijn, als het "klagen" iets meer toegespitst was geweest op de realiteit van de werkvloer en er iets meer tijd besteed zou zijn aan hoe hier op de werkvloer mee om te gaan.

(ML)

[...] Het was voor mij, werkend in het onderwijs als centraal coördinator klachten een inspirerend uur. Je beeldvorming over de Nederlandse (lees [West-Europese]) bevolking die doordat zij zo verwend zijn een klaagcultuur hebben ontwikkeld, zijn voor mij en ik denk menig ander collega, als heel herkenbaar overgekomen. Ook in het onderwijs wordt veel geklaagd. Misschien wel eens terecht, maar daardoor verval je wel allemaal in een neerwaartse spiraal van plezier in je werk. Dank voor deze [wackerschudmethode]. Het was voor mij persoonlijk ook heel leuk om vooraan in de rij te lopen

met de polonaise. Niet dat ik me hiervoor bewust heb aangemeld, maar dat gebeurt omdat anderen niet voorop willen lopen en dus achter jou aansluiten. Ik heb hier wel intern hele leuke reacties op gehad (ter plaatse maar ook dagen daarna) omdat iedereen mij binnen de organisatie (Zadkine) kent als degene die alles van klachtenbehandeling weet en ook als vraagbaak voor klachten centraal staat (stuurt en oplost). Het was dus voor mij in feite een +/- situatie (antiklacht/klacht). De centrale klachtencoördinator liep voorop in het antiklaaglied. Nu ben ik van mening dat een (terechte) klacht een vorm van verbeterprocessen is, dus sta open voor klagers (studenten en ouders verzorgers), maar door jouw verhaal ben ik wel bewust dat ik een klager naar een samen bewustere [oplossingssituatie] kan helpen. Ik heb genoten van je workshop en wens je vooral nog heel veel creativiteit toe zodat er misschien meerdere boeken en lezingen zullen volgen waar wij weer van kunnen leren.

(EHE)

Ik was bij de workshop en het was waanzinnig lachwekkend :) Naast de polonaise die ik heb gelopen, gaf het mij een verfrissende blik op 'klagen'. Wie? Wat? en waarom mensen klagen? Als je hierover meer wil weten of gewoon even wil lachen, dan is het boek of deze workshop een aanrader [...].

(EvG)

Ik ben enorm geïnspireerd geraakt door je workshop, ik heb al e.e.a. toegepast. Ik wil niet meer meegaan met categorie 3-klagers, over iets positiefs beginnen is een mooie methode en helpt de klager en mij! (DW).

[...] Ik heb genoten van de presentatie. Ik hou van humor en positiviteit. Het is een feest van herkenning. Natuurlijk de herkenning van je medemens en nooit van je zelf :) Wat opvalt is dat er nog veel schroom is voor de polonaise! Klein puntje: gebruik een zwarte stift op de papieren flipover dat is iets duidelijker.

(KJ)

Ik me erg geamuseerd en het is ook heel herkenbaar.

(AKW)

[H]et was een goede bijeenkomst op de Zadkine Doelendag. Als ik een 'weer'-, NS klacht of wat ook, bijna automatisch weerleg door een positief punt erover te noemen, merk ik dat het vaak irritant overkomt: Jij altijd! Wat naïef zo altijd positief te zijn! Gelukkig las in in de NRC van zaterdag j.l. een artikel van Geert Groot hierover: "Alle Nederlanders, behalve ik, zijn ongelukkig en hufterig". Dat helpt. Succes met uw anti-klaagcampagne!

(JvT)

[...] Het onderwerp klagen sprak mij erg aan omdat op het moment bij Zadkine erg geklaagd wordt over de veranderingen in het onderwijs. Ook thuis waar mijn vrouw regelmatig klaagt over het onderwijs "zij is lerares" is het vaak raak. De presentatie is verhelderend alleen doordat jij de hele tijd, op het podium van de ene kant naar de andere kant liep, merkte ik dat mijn aandacht regelmatig verslapte. Maar ja dat is weer klagen. Positief zou zijn dat ik het fijn vond dat je niet stil stond. Helaas was dat niet zo. Maar al met al een leuke presentatie en als ik het boek niet win dan moet ik maar 1 kopen [...].

(JS)

Helaas heb ik geen film of foto's gemaakt maar kan ik wel aangeven dat de presentatie over het anti-klaagboek zeer amusant en leerzaam geweest is. Een aanrader!

(IR)

Ik vond de voorstelling leuk, fris en vrolijk en ik merk bij mezelf dat ik nu eerder een complimentje als reactie geef, waar ik voorheen met een bedankje volstond. Ga zo door, want jij maakt mensen blijer en vrolijker.

(JH)

Wat een waardeloze presentatie! De spreker was nauwelijks te verstaan door zijn Brabantse accent en probeerde door voortdurende te bewegen de aandacht van (het in slaap vallende) publiek te krijgen..... Dit klinkt inderdaad niet vriendelijk en moet in de praktijk ook anders..... :) Gelukkig zet de presentatie ook de positieve denker aan tot denken. Ik heb de dagen na de presentatie Bart meerdere malen aangehaald in lessituaties waarin er (extra) inzet werd gevraagd (o.a. een sponsorloop). Het motto werd al snel: denk in mogelijkheden en niet in onmogelijkheden. Ik hield een goed (lees positief) gevoel over aan de presentatie. [...] Noot [...]: ik heb nog spierpijn van de polonaise.

(LvS).

Ik heb de workshop anti-klagen op de Zadkine Conferentie als heel inspirerend ervaren. Het was een workshop met veel humor, veel nuttige informatie en een prettige interactie van de zaal. De presentatie amuseerde, confronteerde, informeerde en wist ook nog mensen te overtuigen om met de polonaise door de zaal te gaan. Na het bijwonen van deze workshop kan ik mij niet voorstellen dat mensen het boek niet willen lezen. Ik mag hopen dat het boek net zo inspirerend is als uw workshop in Rotterdam. Ik heb de workshop in ieder geval als zowel interessant als plezierig ervaren en ook de collega's die ik heb gesproken waren enthousiast. Het was voor mij de beste workshop die ik heb bijgewoond

(RB)

Een [presentatie] als deze met een soortgelijk thema heb ik al eerder gezien een meegemaakt bij Schouten & Cornelissen. Ik ben bewust bezig niet te klagen; voor alle handelingen en spreken maak ik een doelstelling. Wat wil ik zeggen en wat wil ik bereiken. Door meer te mediëren en minder vast te zitten in het pedagogisch klimaat, laat je het klagen wel. Het meest verbazende en [beangstigende] was voor mij, dat u als spreker de zaal binnen [...] minuten aan het hossen kreeg. Een stukje massa psychose. Dat wil ik ook leren!

(JH)

(*) Alle reacties zijn rechtstreeks en/of via de Zadkine Onderwijsconferentie door middel van mail gegeven en alle inzenders zijn op naam en emailadres bekend.